

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

УНАПРЕЂЕЊЕ ЕФИКАСНОСТИ СУДОВА И ОДГОВОРНОСТИ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА У БИХ – ТРЕЋА ФАЗА – (ПРОЈЕКАТ ICEA)

Сарајево, 2024.

Садржај

О пројекту „Унапређење ефикасности судова и одговорности судија и тужилаца у БиХ – трећа фаза“	5
Реорганизација пословних процеса у судовима	16
Успостављање система праћења постојећих радних капацитета у судовима и подједнаког распоређивања радног терета на судије	26
• Унапређење квалитета примјене правилника о оријентационим мјерилима за рад судија и стручних сарадника у судовима у БиХ и употребе одређених ЦМС функционалности с циљем смањења њихових злоупотреба, те бржег и квалитенијег доношења судских одлука	27
Иницијатива за реформу поступка по жалби у парничном поступку	29
Унапређење извршног поступка у правосудним системима у БиХ	33
Имплементација стратегије за унапређење родне равноправности у правосуђу БиХ	40
Унапређење родне равноправности у правосуђу БиХ	43
Унапређење положаја рањивих група у контакту са правосуђем БиХ	47
Унапрјеђење капацитета судова, у смислу проактивне комуникације са медијима и јавности, као и транспарентност рада судова	54
Промотивне кампање	58

О пројекту

„Унапређење ефикасности судова и одговорности судија и тужилаца у БиХ – трећа фаза“

Главни циљ Пројекта је унапређење ефикасности, квалитета, независности и транспарентности правосуђа које води ка креирању правосудног система у служби грађана.

Стога је фокус свих активности био на јачању ефикасности и квалитета правосуђа кроз планско дјеловање и успостављање ефикасније организације радних процеса у судовима.

Главни циљ активности је побољшање интерне организације у судовима у БиХ како би се постигао њихов ефикасан, брз и квалитетан рад, укључујући краће трајање поступака, смањење заостатака и смањење судских трошкова те растерећење судија и већа мотивација запослених у суду.

Успостављање система праћења постојећих радних капацитета и равномјерна оптерећеност свих расположивих ресурса у суду, остварена унапређења у жалбеном парничном и извршном поступку, унапређена родна равноправности у бх. правосуђу и положај рањивих група у контакту са правосуђем, те ојачање капацитета судова, у смислу проактивне комуникације са медијима и јавности, као и транспарентност рада судова, неки су од резултата који су настали кроз активности које је ВСТС БиХ реализовао кроз пројекат „Унапређење ефикасности судова и одговорности судија и тужилаца у БиХ – трећа фаза“.

Реорганизација пословних процеса у судовима

Успостављање система праћења постојећих радних капацитета у судовима и подједнаког распоређивања радног терета на судије

Иницијатива за реформу поступка по жалби у парничном поступку

Унапређење извршног поступка у правосудним системима у БиХ

Унапређење родне равноправности у правосуђу БиХ

Унапређење положаја рањивих група у контакту са правосуђем

Унапређење капацитета судова, у смислу проактивне комуникације са медијима и јавности, као и транспарентност рада судова

УНАПРЕЂЕЊЕ ЕФИКАСНОСТИ СУДОВА И ОДГОВОРНОСТИ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА У БИХ – ТРЕЋА ФАЗА (ПРОЈЕКАТ ICEA)

Трајање пројекта: октобар 2020 – јуни 2024. године

Вриједност пројекта: 3,5 милиона КМ

Партнери у имплементацији пројекта:

DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

Судска администрација Шведске (СНЦА)

Kronofogden Агенција за извршење Шведске (СЕА)

Финансијски подржала:

Sida Шведска агенција за међународни развој и сурадњу (СИДА)

Халил Лагумџија

предсједник ВСТС-а БиХ

“ Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине и партнери из Шведске дијеле бројне заједничке вриједности, а једна од њих је изградња правног система у служби грађана. ”

Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине и партнери из Шведске дијеле бројне заједничке вриједности, а једна од њих је изградња правног система у служби грађана.

Захваљујући овој сарадњи видљиве су стварне промјене у раду судова које су од изузетног значаја за успостављање правног система којем ће грађани вјеровати и који ће бити у стању обезбиједити поштивање основних принципа демократског друштва, а што је приоритет свих оних којима је стало до напретка и развоја земље.

Резултати који су постигнути реализацијом овог Пројекта омогућавају да се задржи континуитет реформских активности, јачајући на тај начин ефикасност правосудног система БиХ и улогу ВСТС-а БиХ као регулаторног тијела.

Напредак у раду судова је наш примарни циљ који грађанима треба осигурати ефикасну и ефективну услугу судова, а која као таква гарантује правну сигурност.

Великим дијелом у томе је остварен успјех јер су направљени значајни помаци на пољу

реорганизације рада правосуђа, проактивне комуникације с медијима и јавношћу и родне равноправности те иницирана реформа поступка по жалби, а питања унапређења извршног поступка стављена у фокус интересовања кључних актера.

Да се ради о важним питањима чији су интерес и значај препознати и од стране других, потврђује и подршка и учешће законодавне и извршне власти у реализацији активности, јер неизбежно је да постоји потреба за отвореним и аргументованим дијалогом сва три стуба власти с циљем рјешавања кључних проблема, а који захтијевају равномјерну расподелу одговорности и ангажовања.

Ефикасност и стабилност правног система увелико диктира даљи пут развоја земље и посебно је важно да то препознаје и партнер какав је Шведска, и да имамо подршку на путу превазилажења изазова са којим се правосуђе у БиХ тренутно суочава.

Адмир Суљагић

директор Секретаријата ВСТС-а БиХ

“Имплементацијом ИЦЕА III пројекта, Пројектни тим ВСТС-а БиХ у сарадњи са Судском администрацијом Шведске (СНЦА) и Агенцијом за извршење Шведске (СЕА) направио је значајне кораке напријед у областима чија су унапређења предуслов у свеукупним реформским процесима правосуђа, неопходним на европском путу БиХ.”

Имплементацијом ИЦЕА III пројекта, Пројектни тим ВСТС-а БиХ у сарадњи са Судском администрацијом Шведске (СНЦА) и Агенцијом за извршење Шведске (СЕА) направио је значајне кораке напријед у областима чија су унапређења предуслов у свеукупним реформским процесима правосуђа, неопходним на европском путу БиХ.

Значајан допринос у процесу унапређења рада правосудних институција, у складу са европским стандардима, итекако ће дати нови модели рада који су успостављени у бх. судовима и који су донијели потребну реорганизацију послова, што се примарно односи на равномјерну оптерећеност свих расположивих ресурса у суду, а даље значи убрзање радних процеса, повећање броја ријешених предмета, смањење просјечног трајања судских поступака, а самим тим и повећање задовољства грађана услугама суда, што је примарни

циљ и пројекта и свих укључених у његову реализацију.

Стога је неопходно осигурати одрживост и континуирани напредак свега онога што је до сада урађено на унапређењу унутрашње реорганизације судова и људских ресурса у судовима. Једна од области у којој је неопходно задржати континуитет и напредак јесте извршни поступак, на чијој реформи инсистира и Европска унија. Значајан напредак видљив је и у области транспарентности и успостављања система проактивне комуникације правосудних институција.

Питање транспарентности, доступности информација и квалитета комуникација је и питање ставова шире јавности и медија о раду правосудних институција, а најзначајнији ефекти дјеловања у овој области тек би у наредном периоду требали бити видљиви.

Посебно је важно истаћи и да је ангажман у области родне равноправности резултирао значајним унапређењем овог сегмента. Чињеница да су све правосудне институције створиле акционе планове за унапређење родне равноправности говори о значају пројекта и реализованих активности. А то је само један од сегмената у системском унапређењу ове области.

Циљ ВСТС-а БиХ, као регулаторног правосудног тијела, јесте независно, одговорно, ефикасно и квалитетно правосуђе по мјери грађана, а ови принципи и ова визија оживотворени су кроз конкретне активности које су реализоване у оквиру овог Пројекта.

Ludvig Becking

Шеф Одјелења за међународне односе
Шведска национална судска администрација

ИЦЕА III Пројекат фокусира се на унапређење ефикасности и одговорности судског система. Користећи узлазни приступ, практичари из Шведске и Босне и Херцеговине заједно раде на развоју и имплементацији практичних рјешења која ће повећати ефикасност и транспарентност судова. Овај практичан приступ, заснован на стручности и посвећености колега, резултовао је новим методама рада, као и иницијативама за правне реформе које имају за циљ унапређење остваривања правде које у коначници користи грађанима Босне и Херцеговине. Ми у Шведској националној судској администрацији поносни смо што смо дио овог Пројекта и желимо изразити захвалност за одлично партнерство са нашим дугогодишњим партнерима у ВСТВ-у БиХ. Са оптимизмом и ентузијазмом, радујемо се изградњи наших здружених достигнућа и даљем напредовању наших заједничких циљева у будућности.

Johanna Van Rooij

Водитељ програма и правни савјетник
Шведска национална судска
администрација

Sebastian Nilhammer

Водитељ програма и правни савјетник
Шведска национална судска
администрација

DOMSTOLSVRKET
SVERIGES DOMSTOLAR

Шведска национална судска администрација никада раније није уложила толико времена и људских ресурса у развојни пројекат као у ИЦЕА пројекат. То смо учинили јер снажно вјерујемо у капацитет нашег партнера – ВСТВ БиХ – и пошто осјећамо истинску оприједељеност за Босну и Херцеговину као државу, нашег европског сусједа. Многи наши стручњаци помагали су пројекат од самог почетка и настављају размјењивати идеје са својим колегама из Босне и Херцеговине о томе како реорганизовати пословне процесе у судовима и осигурати јавности приступ правди и уживању једнаких права. Вјерујемо да је овај темељни ангажман и интерес за будућност Босне и Херцеговине – како шведских тако и босанских државних службеника – кључан за напредак који смо виђели као резултат пројекта. Конкретним, понекад малим, професионално прилагођеним корацима током времена, не само да смо успјели побољшати ефикасност рада судова и транспарентност, већ смо поставили подлогу за међусобно повјерење и одличне могућности сарадње у будућности.

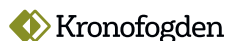
Cecilia Hegethorn Mogensen

Замјеник генералног директора SEA

Karin Weinz

Руководилац Пројекта SEA

Шведска агенција за извршење блиско је сарађивала са ВСТВ БиХ током посљедње три године у пољу унапређења извршног поступка у БиХ и открили смо да имамо много тога заједничког. Заједно са ВСТВ-ом БиХ, блиско смо сарађивали са пет пилот судова и подијелили неке од начина на које шведски извршни поступак функционише.

Неки од изазова са измјенама закона, потребе за модерним ИТ рјешењима и проактивним мјерама дио су истог процеса кроз који смо ми, СЕА, прошли на нашем путу унапређења извршног поступка посљедњих година.

Заједно смо истражили нове методе рада за унапређење извршног поступка у оквиру постојећег правног оквира. Побољшана је сарадња са повјериоцима и сачињене су нове смјернице за извршење. Надаље, сачињена је основа за унапређење обуке судских извршитеља, као и структурални план за судове како би унаприједили планирање буџета за извршење

Стога желим изразити своју захвалност на топлем пријему који смо добили и снажном ангажману ВСТВ-а у нашем заједничком пројекту развоја и унапређења извршног поступка у пилот судовима. Вјерујем и надам се да ће овај извјештај послужити као инспирација многим судовима у БиХ да извршни поступак учине ефикаснијим.

Реорганизација пословних процеса у судовима

“ Увођење иновираног модела рада у судовима у БиХ један је од најзначајнијих резултата остварених кроз пројекат. ”

Увођење иновираног модела рада у судовима у БиХ један је од најзначајнијих резултата остварених кроз пројекат.

Иновирани модели рада подразумијевају ефикасније и интензивније кориштење знања и вјештина несудског особља, посебно приправника и судских асистената што је остварено кроз унапређење интерне организације судова и делегирање административних задатака са судије на несудско особље, како би се остварио пуни ефект рада несудског особља, а што на крају резултира ефикаснијим, ефективнијим и квалитетнијим рјешавањем предмета.

ВСТС БиХ је уважавајући технолошки развој друштва и водећи се праксом развијених европских земаља, препознало важност потребе за унутрашњом реорганизацијом пословних процеса у судовима, као начином повећања ефективности и ефикасности рада судова. У ту сврху, ВСТС БиХ је остварио сарадњу са Судском администрацијом Шведске и шведским судовима. Циљ ове сарадње био је примјена искустава шведског правосудног система у процесу реорганизације пословних процеса у судовима у БиХ.

Процес промјена у сегменту организације рада судова, као дио сарадње ВСТС БиХ и СНЦА, покренут 2019. године, успостављен је најприје у осам циљних судова, те је због

Састанак Радне групе за унапређење пословних процеса у судовима

остварења значајних позитивних промјена, уведен у додатних десет првостепених судова са тенденцијом да постане *modus operandi* у свим судовима у БиХ.

Примарни циљ реорганизације пословних процеса, назване иновирани модел рада, је унаприједити унутрашњу организацију судова кроз делегирање административних задатака са судије на несудско особље, како би се остварио пуни ефекат рада несудског особља, а што на крају резултира ефикаснијим, ефективнијим и квалитетнијим рјешавањем предмета.

Реорганизација пословних процеса, као кључна стратегија за повећање успјешности рада, подразумијева ефикасније и интензивније кориштење знања и вјештина несудског особља, нарочито приправника и судских асистената.

Кроз квалитетнији ангажман и примјену метода делегирања административних задатака са судија на несудско особље, постигнуто је значајно побољшање ефикасности рада суда. Ова пракса рада омогућава судијама растерећење од лакших, тзв. типских задатака и административних послова, чиме се обезбјеђује довољно времена судијама за израду пресуда и обављања сложенијих послова.

Процес увођења иновираног модела рада обухватио је ревизију и прилагођавање постојећих процедура, евалуацију радних процеса, те оптимизацију постојећих ресурса, уз кориштење позитивне праксе и смјерница шведских судова као ментора.

Циљни судови Босне и Херцеговине су, кроз међусобне посјете и размјену искустава са шведским судовима, остварили значајне. Успјешно су примијенили и прилагодили позитивне праксе шведских судова, чиме су унаприједили свој рад и увели побољшане моделе рада.

Посјета Окружном суду у Малмеу

Процеси увођења иновираниг модела рада је резултирало дефинисањем **методологије рада и примјеном специфичних иновативних пракси**. Ова примијењена методологија обухвата кључне аспекте:

Успостављање **тимског рада** (судија, дактилограф, приправник) као структуисаног начина рада, захваљујући којем су судије, примјеном делегације задатака, ослобођене административних послова.

израду **сета алата** чија примјена омогућава систематичност, контролу и континуитет успостављеног модела рада. Сет алата подразумијева:

листе делегираних задатака за приправнике и судске асистенте, у којима су таксативно наведени задаци који се делегирају са судије на несудско особље,

контролне листе за поступање по предметима, тзв. *check* листе, које представљају контролни механизам рада приправника по предмету. Листе попуњавају приправници и остављају их као дио списка,

јединствен план обуке за приправнике у складу са новим моделом рада, чији је циљ системски приступ сталној и обавезујућој стручној обуци приправника у свим судовима,

модули за приправнике за поступање по предметима, с циљем осигурања преноса знања и одрживости приступа компетентном особљу (збирка пресуда, рјешења и других одлука са прегледом законских одредби, а коју приправници израђују на темељу свог рада).

Успостављање улоге **координатор приправника**, односно координатор дактилографа као важне карика у успостављању систематичног и одговорног рада приправника, односно дактилографа. Координатор приправника, односно дактилографа задужен је за организовање рада приправника, односно дактилографа, како би се процеси у суду несметано обављали.

Успостављање улоге **приправник у ЦМС систему**, с циљем активног учествовања у раду по предмету кроз ЦМС систем, а у складу са листом делегираних задатака. (приправницима се додјељује кориснички налог у ЦМС-у у складу са упутством ВСТС-а БиХ)

Приручник за судије менторе приправника, који је прилог предметног дописа, с циљем систематичног провођења менторског односа у складу са утврђеним листама делегираних задатака.

Интеграција нових радних метода и позитивних пракси у босанскохерцеговачки правосудни оквир резултирало је значајним побољшањима у раду, ефикаснијем и ефективнијем поступању, те јачању капацитета циљних судова. Овај процес резултирао је стручнијим, одговорнијим и самосталнијим радом несудског особља.

Кориштењем смјерница за примјену иновiranог модела рада, промијењене праксе у раду 18 циљних судова су допринијеле остварењу сљедећих резултата:

С аспекта ефикасности рада судова резултати се огледају у:

смањењу броја неријешених предмета, посебно предмета мале вриједности и комуналних предмета,

бржем рјешавању предмета из плана рјешавања старих предмета,

смањењу трајања рјешавања предмета,

приправници / волонтери у случају потребе мијењају дактилографе у куцању записника, чиме је омогућено несметано и правовремено одржавање рочишта и у случају недоступности дактилографа,

приправници / волонтери и дактилографи имају већи квалитативни и квантитативни учинак у раду.

С аспекта квалитета рада судова резултати се огледају у:

повећању повјерења јавности у рад судова,

повећању расположивог времена судије за темељитију припрему предмета и доношење квалитетније одлуке,

побољшању комуникације између свих категорија особља,

унапређењу вјештина и компетенција приправника и дактилографа кроз организовање интерних и екстерних обука

Новим моделом рада успостављен је и другачији модел обављања приправничке праксе у судовима. За разлику од ранијег модела који је углавном овисио о афинитетима појединачног приправника и отворености самог судије, нови модел потиче приправнике да буду активни судионици у процесима рада суда, обликујући на тај начин властито разумијевање цјелокупног процеса. На овај начин приправници су престали бити само пасивни приматељи информација.

Примјеном иновираног модела рада идентификоване су потребе за нормативним измјенама у смислу стварања услова за одрживост и унапређење иновираног модела рада. У том смислу, посредством Радне групе за унапређење пословних процеса у чијем раду су учествовала и релевантна министарства правде, дефинисани су описи послова и усвојен је приједлог за систематизацију нове категорије особља „стручни сарадник за пружање помоћи судијама“, као одговора на специфичне захтјеве и динамику иновираног модела рада. Нова категорија особља с аспекта стручности пружат ће судијама потребну стручну

Завршни семинар „Реорганизација пословних процеса у судовима“

помоћ, док ће с аспекта ефикасности заједно са судским асистентом и приправником чинити тзв. тријажни систем чији је циљ припрема предмета за суђење.

Уз то, како би се омогућила потпуна имплементација новог модела рада, описи послова за дактилографе и приправнике прошли су одређене измјене и иновације. Овиме је постигнуто унапређење њиховог статуса и рада, прилагођавајући их захтјевима иновираног радног оквира.

У сврху побољшања и обезбјеђивања континуитета у јачању стручних вјештина и компетенција несудског особља, развијен је и курикулум за приправнике и судске асистенте. Ова иницијатива има за циљ обезбиједити системску едукацију и развој вјештина за приправнике и судске асистенте, пратећи захтјеве иновираног модела рада.

С обзиром на позитивне промјене остварене примјеном иновираног начина, идентификована је потреба за провођењем дисеминације позитивних промјена и у друге судове. С тим у вези, у сарадњи са сестринским судовима из Шведске и СНЦА, одржани су завршни семинари на

којима су, кроз размјену искустава и презентацију позитивних промјена, дефинисани кораци потребни за структурирање плана имплементације новог модела рада и у другим судовима.

Иновирани начин рада представља реформску методу која трансформише радне процесе и динамику у свим судовима, те омогућава унапређење ефикасности, оптимизацију процеса и кориштења људских ресурса, за постизање изузетних резултата.

На крају, иновирани начин рада је сигуран пут ка осигуравању квалитетнијег будућег кадра, носилаца правосудних функција, обзиром да је на овакав начин обезбијеђен квалитетан развојни пут.

“ Нове методе рада резултирале су побољшањем ефикасности и ефективности рада судова кроз унапређење вјештина и компетенција несудског особља, те рационалног кориштења ресурса суда. ”

Едукација едукатора о провођењу менторства за приправнике

Завршни семинар „Реорганизација пословних процеса у судовима“

Састанак Радне групе за унапређење пословних процеса

Успостављање система праћења постојећих радних капацитета у судовима и подједнаког распоређивања радног терета на судије

“ Равномјерна оптерећеност свих расположивих ресурса у суду препозната је као један од кључних елемената који воде ка убрзању радних процеса, повећању броја ријешених предмета, смањење просјечног трајања судских поступака, а самим тим и повећању задовољства грађана услугама суда. ”

Равномјерна оптерећеност свих расположивих ресурса у суду препозната је као један од кључних елемената који воде ка убрзању радних процеса, повећању броја ријешених предмета, смањење просјечног трајања судских поступака, а самим тим и повећању задовољства грађана услугама суда.

Стога је ВСТС БиХ, уз подршку партнера, провео низ активности које су резултирале успостављањем система равномјерне расподеле предмета између поступајућих судија у 16 првостепених судова.

успостављен је систем равномјерне расподеле предмета при креирању планова рјешавања предмета;

ријешен је већи број најстаријих предмета садржаних у плановима рјешавања предмета, при чему су остварени већи проценти реализације плана рјешавања предмета;

смањено је просјечно трајање предмета у суду.

Посебан изазов приликом имплементације пројектне активности јесте да су у одређеном броју судова ступили на дужност нови предсједници судова, али су исказали спремност и постигли завидне резултате у процесу успостављања Система равномјерне расподеле предмета, која у коначници има за циљ да сваки носилац правосудне функције у суду има једнаку могућност остварења очекиваних резултата рада.

На основу проведених активности и резултата рада циљних судова, ВСТС БиХ је усвојио закључак да је посвећеност предсједника судова организацији рада суда уз оптималну оптерећеност расположивих капацитета кључан сегмент ефикасног и квалитетног рада суда и остварења бољих резултата рада.

Унапређење квалитета примјене правилника о оријентационим мјерилима за рад судија и стручних сарадника у судовима у БиХ и употребе одређених ЦМС функционалности с циљем смањења њихових злоупотреба, те бржег и квалитетнијег доношења судских одлука

Током имплементације пројекта, континуирано је праћена употреба доступних ЦМС функционалности, а на основу којих се пратио квалитет података евидентираних у ЦМС-у, посебно са аспекта примјене Правилника о оријентационим мјерилима за рад судија и стручних сарадника у судовима у БиХ и начина исказивања предмета завршеним.

Најзначајнији резултати активности огледају се у:

усвајању измјена и допуна Правилника о оријентационим мјерилима за рад судија и стручних сарадника у судовима у БиХ, а са аспекта оптималног вредновања резултата рада судија и стручних сарадника, имајући у виду врсту и фазу предмета, правни основ као и одабир релевантног начина завршетка судског предмета.

усвајању измјена и допуна Правилника о систему за аутоматско управљање предметима у судовима, а на основу урађених анализа о пресигнацијама предмета у судовима и евидентираним разлозима. Усвајање ове врсте измјене у значајној мјери смањује могућност злоупотребе разлога “остало” као избора разлога за пресигнацију предмета.

Све активности доприносе унапређењу квалитета података садржаних у ЦМС-у, као и унапређењу примјене одређених функционалности ЦМС-а.

“

Успостављен систем равномјерне
распођеле предмета између поступајућих
судија у 16 првостепених судова.

”

Иницијатива за реформу поступка по жалби у парничном поступку

“ Сачињен приједлог за измјене жалбеног парничног поступка у БиХ, резултат је остварен кроз активности које се односе на разматрање потребе реформе поступка по жалби у парничном поступку.

”

Сачињен приједлог за измјене жалбеног парничног поступка у БиХ, резултат је остварен кроз активности које се односе на разматрање потребе реформе поступка по жалби у парничном поступку.

Експертни тим којег су чинили представници правосудне и академске заједнице, те домаћи и међународни стручњаци из области грађанског права, радили су на изради оквирног приједлога за нормативне измјене и допуне, као и друге мјере које утичу на број и дужину трајања парничног поступка на другом степену.

Међународне и домаће релевантне анализе, став правосудне заједнице али и перцепција

грађана, годинама указују на проблем исувише мукотрпних, сложених и формалистичких грађанских поступака који предуго трају.

Фокус активности које је ВСТС БиХ подузимао био је доминантно усмјерен на првостепени грађански поступак и првостепене судове, јер су највећи проблеми у вези броја и трајања предмета идентификовани у тој фази поступка, међутим, статистички подаци указују да су истовјетни проблеми с којим се сусрећу другостепени судови и да они кулминирају у појединим судовима.

Услијед наведеног, нарушава се један од основних принципа Европске конвенције за заштиту људских права, односно члан 6. који прописује право на суђење у разумном року, а што се настојало кроз ову реформу жалбеног парничног поступка и отклонити.

Експертска група је провела двије анализе: Анализу затеченог стања ефикасности и квалитета жалбених поступака који се воде пред судовима БиХ, те Компаративну анализу одабраних европских система жалбеног парничног законодавства и праксе.

Резултати анализе указали су на нужност реформе ове области обзиром да на 50% донесених судских одлука буду уложене жалбе, да поступци по жалби у просјеку трају скоро двије године, а у судовима који имају већи број предмета трајање је и знатно дуже. Надаље, анализом се указало на чињенице које онемогућавају суд да ефикасно поступа, што посљедишно доводи до кршења права странака на суђење у разумном року.

На основу проведених активности и урађених анализа експертни тим је израдио документ који садржи иницијативу за измјене и допуне важећих закона о парничном поступку, са конкретним приједлозима за увођење нових правних института које закони и пракса у БиХ не познаје, а који ће допринијети ефикаснијем раду жалбених судова и у коначници смањити број жалбених предмета у БиХ.

Такођер, идентифициране су све мјере које су институционалне, структуралне или организационе природе и које су усмјерене на унапређење ефикасности поступка унутар постојећег правног оквира. На овај начин судови ће се растеретити поступака у којима не постоје разлози за вођење жалбеног поступка и већа пажња ће се посветити предметима гдје је заиста потребан активан ангажман судије.

Битно је нагласити да приједлози који су сачињени ни у којем случају не доводе до ускраћивања права на жалбу које је загарантовано законима о парничном поступку, као и

међународним документима, већ се на овај начин настоји увести систем који ће осигурати да се суду подносе жалбе које су квалитетније, образложене и које ће допринијети ефикаснијем раду другостепених судова.

Документ је подјелеан на четири поглавља:

- 1. Приједлог реформских мјера које подразумевају измјене законске регулативе;**
- 2. Предлог других мјера за унапређење ефикасности и квалитета парничног поступка;**
- 3. Други разлози који утичу на ефикасност и квалитет парничног поступка;**
- 4. Приједлози прикупљени у процесу јавних консултација.**

Израђени приједлог измјена и допуна Закона о парничном поступку представљен је професионалној заједници и представницима министарстава правде, те су исти позвани да доставе своје коментаре и евентуално додатне приједлоге за измјену закона у дијелу који се односи на жалбени поступак.

ВСТС БиХ је одржао низ консултативних састанака са правосудном заједницом, у првом реду са представницима адвокатских комора ФБиХ и РС у циљу додатног образложења нових правних института предложених за правосудни систем БиХ, чија примјена доприноси ефикаснијем и квалитетнијем жалбеном поступку, а по узору на рјешења која постоје у Шведској и бројним другим европским земљама.

Предложене измјене преузете су из европских легислативних система који су познати као успјешни и ефикасни и њима се настоји унаприједити поступање судова у оквиру жалбеног парничног поступка првенствено на начин што би, усвајањем израђеног приједлога, странке биле обавезне да суду подносе жалбе које су квалитетније, образложене и које ће допринијети ефикаснијем раду другостепених судова.

У посљедњој фази ИЦЕА III пројекта документ је био основа за provedбу јавних консултација са правосудном заједницом те је сачињен коначан приједлог за измјене жалбеног парничног поступка у Босни и Херцеговини који представља иницијативу ВСТС БиХ за реформу жалбеног парничног поступка.

У циљу коначног усвајања израђеног приједлога неопходно је активно поступање извршне власти у БиХ, а потом и законодавних органа како би се предложене измјене усвојиле и почеле примјењивати у пракси.

“ Покренута законодавна иницијатива за реформу поступка по жалби у парничним предметима.

”

Унапређење извршног поступка у правосудним системима у БиХ

“ ВСТВ БиХ годинама улаже напоре како би извршни поступак учинио ефикасним и квалитетним.

”

ВСТС БиХ годинама улаже напоре како би извршни поступак учинило ефикасним и квалитетним, те осигурало право грађанима и правним субјектима на суђење у разумном року.

Извршни поступак до сада је кроз бројне међународне извјештаје оцијењен неефикасним, на примјер кроз Закључке са одржаних састанака Пододбора за правду, слободу и сигурност, годишњи извјештај Европске комисије о напретку Босне и Херцеговине као и извјештај стручњака о питањима владавине права у Босни и Херцеговини - тзв. Прибеов извјештај. Сви наведени извјештаји у фокусу имају препоруке које се односе на унапређење извршног поступка, што је наведено и у стратешким документима ЕУ о стабилизацији и придруживању Босне и Херцеговине Европској Унији.

Стратешко одређење ВСТС-а БиХ у правцу унапређења извршног поступка у БиХ у складу је са препорукама ЕУ, а кроз чије испуњење извршни поступак се може значајно унаприједити. Пресуда, уколико не буде добровољно извршена, а посебно ако не буде

проведена на основу приједлога за извршење кроз извршни поступак поништава сврху њеног доношења и поступања суда. Тренутно стање у БиХ је такво да се велики број пресуда чије се извршење проводи кроз извршни поступак не може извршити због неефикасности извршног поступка.

Узрок таквог стања је дијелом на неадекватној организацији рада судова, затим начину управљања предметима од стране судија, неефикасним радом и организацијом рада судских извршилаца, недостатка људских капацитета у суду, неадекватним материјалним и финансијским ресурсима за рад извршних одјељења судова али у значајној мјери и због изостанка реформе извршног поступка у БиХ на страни законодавне и извршне власти, те пасивности тражиоца извршења.

Састанак пилот судова и пројектних тимова

У том смислу, недостатке који су идентификовани у раду судова ВСТС БиХ настојао је отклонити дијелом и кроз имплементацију активности које углавном реализује у сарадњи са представницима Агенције за извршење Шведске, а које се односе на унапређење рада извршних одјељења судова кроз примјену сета препорука с циљем смањења прилива предмета у суд и ефикаснијег рада судија и судских извршитеља на извршним предметима.

Суштина сарадње са Агенцијом за извршење Шведске била је да се методологија рада Агенције примјени у оквиру рада извршних одјељења судова уважавајући законске одредбе које регулишу поступак извршења у БиХ. Будући да је изостала подршка извршне власти за свеобухватном реформом извршног поступка у виду увођења службе професионалних извршитеља у БиХ, ВСТС БиХ је настојао кроз измјену начина рада судова да унаприједи поступање судског и несудског особља.

Студијска посјета на министарском нивоу

Главни циљ новог начина рада је остварење сврхе извршног поступка, а то је намирење тражиоца извршења, односно повећање наплате путем суда посебно узимајући у обзир чињеницу да пред судовима у Босни Херцеговини је око 1,7 милиона предмета који чекају на своје извршење од којих је 1,6 милиона тзв. комуналних предмета који представљају разлог за огромно оптерећење судова, што директно угрожава право на суђење у разумном року грађанки и грађана Босне и Херцеговине, али и креира одређену правну несигурност.

Такођер, ВСТС БиХ је израдио приједлог измјене услова и описа послова за судске извршиоце као и приједлог почетне обуке односно едукације судских извршитеља, а која би била обавезна за све судске извршиоце будући да тренутно судски извршиоци у БиХ немају

едукације и врло често се у радни однос примају особе без адекватног искуства.

Једна од препорука ЕУ у циљу ефикаснијег провођења извршног поступка јесте и омогућавање несметаног приступа судова свим релевантним јавним регистрима у којима су садржани подаци о извршеницима и њиховој имовини.

У том смислу, ВСТС БиХ је у оквиру ИЦЕА III Пројекта извршио ангажман стручњака који је израдио Анализу о могућностима повезивања правосудних информационих система и система других агенција и институција у циљу осигурања електронског приступа релевантним подацима за потребе извршног поступка, а по потреби и других реферата.

Суштина израђеног приједлога је да се судовима омогући да електронским путем током извршног поступка прикупљају податке о извршеницима и њиховој имовини како би се извршни поступак могао проводити на ефикасном средству извршења, а не искључиво на покретним стварима за које је пракса показала да представља најнеефикасније средство провођења извршења.

Представници пилот-судова у посјети СЕА-и у Шведској

Анализа садржи препоруке, за ВСТС БиХ али и за друге надлежне институције, шта је потребно имплементирати како би се захтјеви за провјеру имовине извршеника достављали електронским путем те на тај начин унаприједио извршни поступак.

Како би континуитет и прогрес били настављени, пројектни тим, кроз ИЦЕА III пројекат, паралелно је радио на унапређењу рада свих учесника у поступку: судова, комуналних предузећа и грађана/ки.

СУДОВИ

Дефинисан сет препорука за унапређење рада извршних одјељења и имплементиран у пилот судовима: опћински судови у Сарајеву, Зеници и Мостару те основни судови у Приједору и Бањој Луци;

Израђене Смјернице за поступање у извршном поступку;

Започет процес адекватнијег планирања буџета у пилот судовима уз помоћ израђеног документа Структурирани план за ефикасније планирање потребних буџетских средстава;

Стављен већи фокус на рад судских извршитеља за потребе чијег рада је израђена и контролна листа задатака;

Повећана употреба СОКОП-Мал система у пилот судовима и обрада комуналних предмета кроз систем;

Ефикасније се врши обрада тзв. комуналних предмета према унапријед дефинисаном циљу за текућу годину у погледу броја ријешених предмета;

У фокус стављена обавеза судова да свој рад усмјере на повећање наплате потраживања с обзиром да је сврха извршног поступка намирење тражиоца извршења;

ГРАЂАНИ

Грађанима на кориштење уступљен документ са информацијама за грађане о могућностима које су им на располагању у извршном поступку. Документ је доступан на страницама судова као и комуналних предузећа

ТРАЖИОЦИ ИЗВРШЕЊА

Унапређена сарадња са тражиоцима извршења – комуналним предузећима и уведена пракса одржавања периодичних састанака у циљу ефикасније обраде комуналних предмета и смањења прилива предмета у судовима;

Сачињена је Анализа о могућностима повезивања правосудних информационих система и система других агенција и институција у циљу осигурања електронског приступа релевантним подацима за потребе извршног поступка

Састанак са комуналним предузећима и њиховим оснивачима

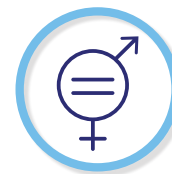
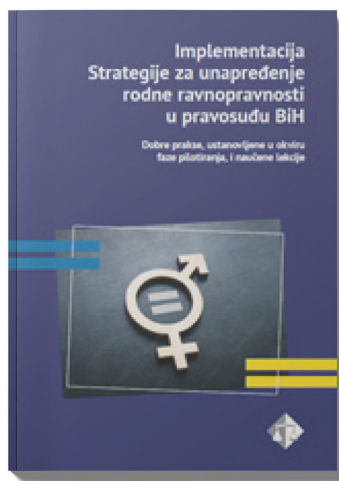

Анализе о могућностима повезивања правосудних информационих система и система других агенција и институција у циљу осигурања електронског приступа релевантним подацима за потребе извршног поступка

“ Унапријеђен рад службе судских извршитеља кроз примјену иновираних метода рада које укључују контактирања странака у раној фази поступка како би се исти потакли да измири своје дуговање. Уведен је систем за координацију и припрему предмета у односу на извршенике у циљу ефикаснијег рада на терену. ”

Студијска посјета представника судова Шведској агенцији за извршење у Стокхолму

Имплементација стратегије за унапређење родне равноправности у правосуђу БиХ

“ ВСТС БиХ годинама уназад исказује
опредјељење да ради на унапређењу родне
равноправности.

”

ВСТС БиХ годинама уназад исказује опредјељење да ради на унапређењу родне равноправности.

Кроз претходни Пројекат, крајем октобра 2020. године, усвојена је Стратегија за унапређење родне равноправности у правосуђу, чиме су, по први пут, постављени стратешки циљеви за унапређење родне равноправности у правосуђу БиХ.

Са пружањем подршке и заговарањем њене интензивне и континуиране примјене, ВСТС БиХ наставио је кроз трећу фазу Пројекта унапређења ефикасности судова и одговорности судија и тужилаца у БиХ.

Тако је у сарадњи са циљним правосудним институцијама и шведским експертима, проведена фаза пилотирања имплементације Стратегије, у оквиру које је извршено тестирање пројектних активности, те су креиране добре праксе, које су потом примијењене на домаће правосуђе, путем радионица за израду акционих планова за имплементацију Стратегије.

Фотографије са радионица, одржаних у јануару 2022. године

С циљем заговарања интензивне примјене, у јануару 2022. године, организовано је седам једнодневних радионица, намијењених руководећем кадру свих правосудних институција у БиХ, са циљем постављања темеља за израду акционих планова за имплементацију Стратегије, те пружања додатне подршке у том правцу.

По одржавању радионица, правосудне институције су израдиле и доставиле ВСТС-у БиХ своје акционе планове за имплементацију Стратегије, који су, по извршеној евалуацији, усвојени од стране ВСТС-а БиХ, чиме су створени предуслови за њихову примјену.

Како је то Стратегијом одређено, руководиоци правосудних институција су одговорни за имплементацију Стратегије, те су обавезни редовно информисати ВСТС БиХ о свим активностима, подузетим у ту сврху, и то уз оквиру својих годишњих извјештаја.

С друге стране, ВСТС БиХ ће вршити редован надзор над примјеном акционих планова за имплементацију Стратегије, те ће у свој годишњи извјештај редовно укључивати и информације о стању родне равноправности у правосудју БиХ.

“ Унапријеђени капацитети правосудних институција за провођење Стратегије за унапређење родне равноправности у правосуђу БиХ.

”

Унапређење родне равноправности у правосуђу БиХ

“ ВСТВ БиХ је дао допринос унапређењу родне равноправности и кроз континуиран рад на превенцији и сузбијању родно заснованог насиља, као директне посљедице родне неравноправности у друштву.

”

Допринос унапређењу родне равноправности БиХ, ВСТС БиХ дао је и кроз континуиран рад на превенцији и сузбијању родно заснованог насиља, као директне посљедице родне неравноправности у друштву.

Значајан допринос исказан је кроз реализацију информативних и промотивних кампања, као и јавне иступе, али и заговарање интензивне примјене Смјерница за превенцију сексуалног и родно заснованог узнемиравања у правосуђу БиХ.

„...насиље над женама представља кршење фундаменталних људских права, а ВСТС БиХ подржава борбу против свих облика родно заснованог насиља...” – Халил Лагумџија, предсједник ВСТС-а БиХ (изјава поводом обиљежавања Међународне кампање „16 дана активизма против родно заснованог насиља)

Смјернице су усвојене од стране ВСТС-а БиХ још 2015. године, као званични механизам за превенцију сексуалног и родно заснованог узнемиравања у бх. правосуђу. Смјерницама се настоји обезбиједити и промовисати родна равноправност у свим правосудним институцијама у БиХ, како у управљању, процесу одлучивања и представљања, тако и у циљу заштите појединачних људских права и слобода гарантованих Уставом БиХ, законима и другим позитивноправним прописима у БиХ и обавезујућим међународним документима.

Обзиром да промјена свијести није могућа без учења и пријема нових информација, ВСТС БиХ је организовао адекватне обуке на тему родне равноправности за властито особље, те се побринуло да се у програмима едукације ентитетских ЦЕСТ-ова нађу одговарајући семинари на ове теме, са посебним фокусом на новоименоване носиоце правосудних функција.

Како би се осигурала пуна имплементација Смјерница за превенцију сексуалног и родно заснованог узнемиравања у правосуђу БиХ, вршен је редовни мониторинг њихове примјене.

Обука за пројектно особље

Током периода реализације Пројекта, одржане су и обуке за савјетнике и савјетнице за превенцију сексуалног и родно заснованог узнемиравања у правосудним институцијама у БиХ, који се обавезно именују у свим правосудним институцијама, у складу са Смјерницама.

Проведено је и истраживање о провођењу Смјерница у правосудним институцијама у БиХ, путем онлине анонимне анкете, међу свим запосленицима у правосудју, а са циљем стицања увида у то колико се Смјернице користе и гдје су проблеми у њиховој имплементацији.

Резултати истраживања о провођењу Смјерница, укључујући препоруке за унапређење утврђеног стања, достављени су свим правосудним институцијама.

Поред горе наведеног, а са намјером сагледавања кривичног права кроз призму спола/рода починиоца и починитељица кривичних дјела, проведено је и истраживање одређених предмета у судовима.

Наиме, како би се утврдило да ли је спол/род починиоца и починитељица имао значајан утицај на исход поступка, те какав, као и да ли су видљиве разлике у одлукама и процесу одлучивања између судија и суткиња и у чему се те разлике састоје, проведена је родна анализа кривичних предмета, који се воде по кривичном дјелу тешка крађа.

Ова анализа резултирала је креирањем курикулума једне нове обуке, намијењене судијама, са циљем отклањања недостака, утврђених анализом, који се односе на одмјеравање казни починиоцима кривичних дјела, те оцјену олакшавајућих и отежавајућих околности.

“

Повећан ниво свијести и видљивости родне равноправности у правосуђу БиХ.

”

Унапређење положаја рањивих група у контакту са правосуђем БиХ

“ Једна од битних одлика квалитета рада правосуђа је и однос према корисницима правосудног система.

”

Једна од битних одлика квалитета рада правосуђа је и однос према корисницима правосудног система.

Приступ правди који мора бити једнак и униформан за све грађане, однос службеника суда приликом контакта странака са судом, однос судије према странкама у току провођења поступка само су неки од аспеката односа према корисницима.

Иако судови у БиХ имају прописане и устаљене обрасце поступања према корисницима судова, поставља се питање колико такве праксе уважавају потребе појединих рањивих група у нашем друштву.

Унапређење у поступању у предметима дискриминације, препознато је као један од најзначајнијих сегмената са положаја потреба рањивих група,

Уважавајући ову чињеницу, ВСТС БиХ у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у БиХ креирало је Упутство за кориштење допуњеног шифарника ЦМС система за поступке дискриминације.

Циљ овог Упутства, које је намијењено судијама и уписничарима, је да понуди додатне информације о сврси и циљу дијела ЦМС-а који се односи на предмете дискриминације, појасни унос обавезних атрибута у ЦМС и осигура досљедан унос података, како би се подаци могли користити за статистичко извјештавање о предметима дискриминације. У вези с тим, реализиран је и циклус обука о кориштењу Упутства, којима су приступили представници из преко 50 првостепених судова.

Значајно унапређење нивоа уноса података о предметима дискриминације у ЦМС систем, које је уследило по провођењу горњих активности, потврђено је и provedеном анализом ових предмета.

Анализа је резултирала реализацијом техничког рјешења , које је омогућило ажуран унос података о областима примјене Закона о забрани дискриминације у ЦМС систему.

С друге стране, у настојању да допринесе напорима правосуђа БиХ усмјереним ка унапређењу положаја дјеце и младих у контакту са правосуђем, ВСТС БиХ је израдио и надлежним судовима доставио илустрирану публикацију „Мој водич кроз кривични поступак“, како би је особље суда користило у свом раду, те пружио што бољу подршку малољетницима.

Насловна страница публикације „Мој водич кроз кривични поступак“
- Публикација штампана брајевим писмом и увећаним фонтом

Публикација је намијењена дјеци жртвама/свједоцима кривичних дјела, узраста од 12 до 18 година, као и њиховим родитељима/старатељима, са циљем упознавања ове рањиве групе са њиховим правима током покретања и трајања кривичног поступка. Публикација представља свеобухватан водич којим се детаљно представља ток кривичног поступка, учесници поступка и њихова улога, улога дјетета, те права и обавезе дјетета током поступка, као и додатне напомене за родитеље/старатеље, како би се пружила што боља заштита дјетета.

Фотографије са представљања илустроване публикације ВСТС-а БиХ „Мој водич кроз кривични поступак“

ВСТС БиХ је штампао Публикацију и Брајевим писмом, те увећаним фонтом, за потребе слијепе и слабовидне дјеце, те су потом реализоване посјете одабраним средњошколским центрима, у којима је извршено представљање Публикације ученицима.

Унапређење положаја припадника рањивих група у контакту са правосуђем био је циљ и проведене анализе предмета по кривичним дјелима из мржње и кривичним дјелима изазивања мржње на судовима у БиХ. Овом су Анализом утврђени недостаци, првенствено у прикупљању поузданих података и статистике о овим кривичним дјелима, као предуслова за креирање ефикасних политика за сузбијање инцидената мотивисаних мржњом. У вези с тим, осмишљено је и реализовано техничко рјешење, које ће омогућити једноставно прикупљање ових података у правосуђу БиХ, а чија се имплементација очекује до краја 2024. године.

Систем прикупљања података о родно заснованом и насиљу у породици унапређен је у сарадњи са Агенцијом за равноправност сполова БиХ. У том смислу, у атрибуте предмета ЦМС система је извршено додавање нове опције "Однос жртве и починиоца дјела", чиме је омогућено прикупљање свеобухватнијих података о горе наведеним предметима, како то налаже Истанбулска конвенција.

Фотографије са семинара „Припадници рањивих група као свједоци у поступку“

Унапређење поступања у овој врсти предмета сврха је и анкете о поступању носиоца правосудних функција у предметима родно заснованог насиља, проведене од стране ВСТС-а БиХ. Анкетом су обухваћена питања, која су се односила на квалификовање кривичних дјела у предметима родно заснованог насиља, изрицање заштитних мјера, одмјеравање казни, оцјену олакшавајућих и отежавајућих околности, трајање поступка, рјешавање имовинскоправног захтјева, итд., док ће на темељу резултата проведене анкете бити креиран план активности за унапређење утврђеног стања. По проведеној анкети о поступању носиоца правосудних функција у предметима родно заснованог насиља, ВСТС БиХ је креирао план активности, чија је сврха унапређење положаја жртава насиља у контакту са правосудјем.

Брже рјешавање извршних поступака, поводом извршења досуђених имовинскоправних захтјева у предметима ратног сексуалног насиља, још је један значајан резултат, који је

остварен у сарадњи са ТРИАЛ Интернационал. У вези с тим, осмишљено је и реализирано техничко рјешење, које је подразумијевало додавање новог правног основа за извршење у ЦМС систему и увођење ознаке хитности за исти.

Како би се унаприједиле вјештине испитивања свједока – припадника рањивих група у оквиру истражног и судског поступка, за носиоце правосудних функција организован је семинар на тему „Припадници рањивих група као свједоци у поступку“, чији је програм креиран од стране ВСТС-а БиХ.

Учесници семинара су имали прилику упознати се са основним вјештинама комуникације и њиховој примјени у истражном и судском поступку, основним техникама комуникације у раду тужилаца и судија, те вјештинама комуникације у ситуацијама интензивних осјећања.

Поред тога, разговарало се о начинима испитивања свједока у оквиру истражног и судског поступка, те начинима мотивисања ових категорија свједока за свједочење.

Са циљем идентификовања додатних области за подршку рањивим групама (особама са инвалидитетом), проведена је анализа предмета одузимања пословне способности на судовима у БиХ, која је указала на потребу усклађивања поступања судова и вјештака са

Фотографије са радионице „Активним дијалогом до деконструкције стереотипа и једнаког приступа правди“

Фотографија са округлог стола „Правна заштита ЛГБТИ особа: између антидискриминационих и кривичних закона и праксе“

стандардима Конвенције Уједињених народа о правима особа са инвалидитетом. На основу резултата анализе, ВСТС БиХ је издао препоруке судовима, којима се скреће пажња на начела Конвенције, ставове Европског суда за људска права у овим предметима, те подсјећа на законске одредбе, које регулишу ову материју, како би се осигурало да се лишавању пословне способности прибјегава онда када је то заиста неопходно и у обиму у којем је то неопходно.

Битно је напоменути и да је, поводом међународних дана, значајних за рањиве групе, ВСТС БиХ издао прикладна саопштења за јавност, којима се придружило напорима државних институција и невладиног сектора, усмјереним на обезбјеђење приступа правди за све особе, без дискриминације, те истакло да ће подузети адекватне активности, са циљем пружања подршке рањивим групама у остваривању њихових права, приступу правосуђу и контакту са судовима.

У вези с тим, организоване су и прикладне радионице, у сарадњи са невладиним организацијама, које се бави заштитом и промоцијом права рањивих група.

Тако дводневна радионица „Активним дијалогом до деконструкције стереотипа и једнаког приступа правди“, која је реализована за носиоце правосудних функција у сарадњи са Удружењем „Кали Сара - Ромски информативни центар“, свједочи о напорима на отклањању предрасуда и стереотипа према Ромима, са циљем стварања инклузивне и праведне будућности.

Учесници радионице су унаприједили ниво знања и разумијевања механизма, који одржавају системе доминације, стекли боље разумијевање стереотипа, те развили вјештине за њихово деконструисање, како би се посветили процесу изградње капацитета за личну, професионалну и институционалну трансформацију.

Поред тога, организован је и округли сто „Правна заштита ЛГБТИ особа: између антидискриминационих и кривичних закона и праксе“, у сарадњи са Удружењем Сарајевски отворени центар, а са циљем представљања улоге бх. правосуђа у заштити људских права ЛГБТИ особа, те успостављања ЛГБТИ сензибилизираног правосуђа.

Кривична дјела почињена из мржње, правни и контекстуални оквир, судска пракса у заштити људских права ЛГБТИ особа, само су неке од тема о којим се говорило током округлог стола којем су присуствовали носиоци правосудних функција, представници амбасада, полиције,

надлежних министарства и НВО сектора.

Свјесно значаја сталне едукације и стручног развоја за носиоце правосудних функција, ВСТС БиХ се постарао да се у програмима едукације ентитетских ЦЕСТ-ова редовно налазе одговарајући семинари/радионице на тему специфичних аспеката приступа правде са становишта припадника рањивих група, вјештине испитивања свједока – припадника рањивих група и сл.

“

**Континуиран рад на унапређењу приступа
правди припадника рањивих група.**

”

Унапрјеђење капацитета судова, у смислу проактивне комуникације са медијима и јавности, као и транспарентност рада судова

“ Унаприједити постојеће комуникацијске
праксе у судовима био је један од
примарних циљева сегмента Пројекта
који се односио на успостављање система
проактивне комуникације.

”

Унаприједити постојеће комуникационе праксе у судовима, био је један од примарних циљева сегмента пројекта који се односио на успостављање система проактивне комуникације. На овај начин, директно би се утицало на јачање транспарентности рада судова, те пружила подршка системском унапређењу ове области.

Као један од алата који ће значајно унаприједити тренутне комуникационе праксе судова, али и у значајној мјери подржати имплементацију Комуникационе стратегије ВСТС-а БиХ, развијен је документ Медијски акциони план који представља компилацију материјала која садржи документе „Медијски акциони план“, „Водич за креирање и управљање садржајима веб-страница“ и „Комуникација с медијима и кориштење комуникацијских алата/контролна листа“.

Конференција, заговарање интензивније примјене Медијског акционог плана, одржана у Сарајеву

Ријеч је о компилацији докумената која представља својеврсне водиче за унапређење сарадње и односа с медијима кроз успостављање система планске комуникације, као и кориштење основних комуникационих канала и алата што је неопходно у процесу унапређења ове области.

Ријеч о компилацији која представља Анекс Комуникационе стратегије ВСТС-а БиХ, што на један начин примјену чини обавезујућом, а самим тим осигурава једнак приступ комуникационим процесима од стране свих судова у БиХ.

На овај начин, остварен је напредак у комуникацији судова с медијима и већа мотивисаност на проактивнији приступ комуникационим процесима.

Документ је представљен и на кориштење уступљен свим судовима у БиХ, а одређени резултати у комуникационим праксама, видљиви су код одређеног броја судова.

Документ је као значајан корак у сврху унапређења транспарентности правосуђа, наведен и у налазима препорукама ОЕБС-а: Праћење поступака у предметима организованог криминала и корупције у Босни и Херцеговини за извјештајни период јули 2021. - јуни 2023. године. Медијски акциони план описује се као документ, у којем су дефинисани циљеви и активности који би требали довести до значајног напретка, под условом да буду досљедно провођени.

У току 2023. године континуирано је вршен и мониторинг примјене документа у правосудним институцијама од стране ВСТС-а БиХ и СНЦА који је показао да постоји одређени напредак, али да још увијек није на жељеном нивоу.

Циљ креирања споменутих документа и усклађивања с Комуникационом стратегијом ВСТС-а БиХ, која представља својеврсну „кишобран“ стратегију за цијело правосуђе, јесте обезбиједити стратешки приступ процесу комуницирања као једином начину који може донијети стварне промјене и јачати транспарентност рада судова, што је и један од стратешких циљева Секретаријата ВСТС-а БиХ.

Изради документа претходио је низ састанака са медијским запосленицима као и интензиван рад са циљним пилот судовима у сврху прикупљања информација о стварним потребама и реалним могућностима за унапређење комуникационих пракси, као и јачању транспарентности.

Тако су у новембру 2021. године организовани Дани отворених врата за медије у Опћинском суду у Тузли, Основном суду у Бијељини и Основном суду Брчко дистрикта БиХ, као и округли столови са представницима медија.

“**Започето свеобухватно успостављање система проактивне комуникације у судовима у БиХ.**”

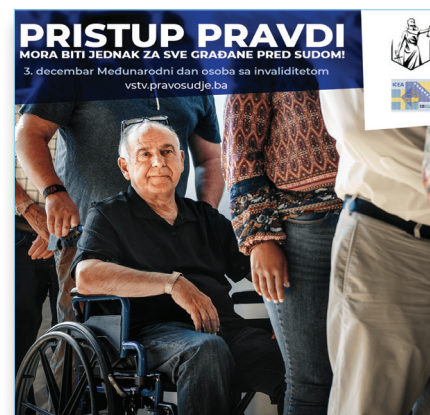

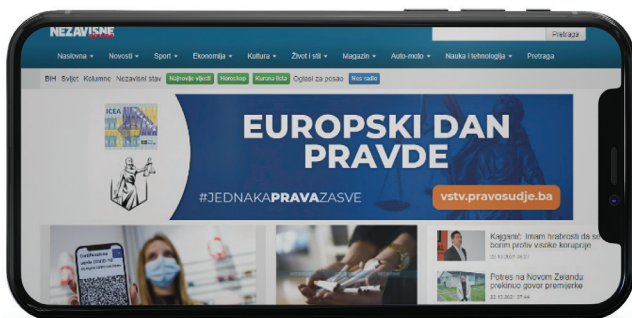
Промотивне кампање

“ Током реализације пројекта реализоване су информативне и промотивне кампање с циљем информисања јавности, како о проведеним активностима, тако и у циљу подизања свијести о одређеним проблематикама.

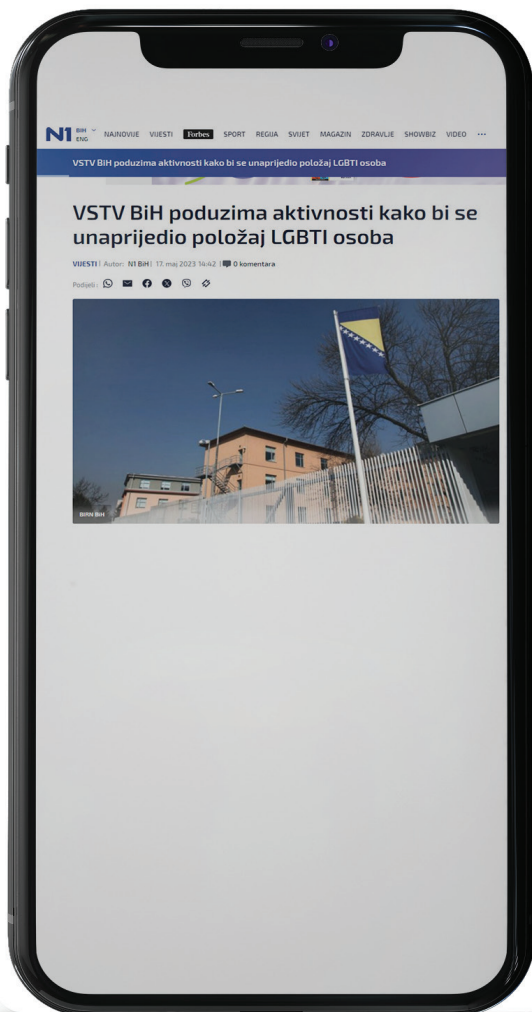
”

Кампања обиљежавања Међународног дана особа с инвалидитетом и промоција једнакости

Obilježavanje Evropskog dana pravde

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine
Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine
Високи судски и тужилачки савет Босне и Херцеговине
High Judicial and Prosecutorial Council of Bosnia and Herzegovina

DOMSTOLSVERKET
SVERIGES DOMSTOLAR

www.domstol.se

Kronofogden

www.kronofogden.se